

СИТИ ИХ СУРГУУЛЬ

СИТИ ИХ СУРГУУЛЬ УДИРДАХ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

20 ²⁵ ... оны ⁰⁵ ... сарын ²² ... өдөр

№ А/30

Улаанбаатар хот

Журам шинэчлэн батлах тухай

Боловсролын ерөнхий хуулийн 34 дүгээр зүйлийн 34.1 дэх хэсэг, Дээд боловсролын тухай хуулийн 13 дугаар зүйлийн 13.1.4 дэх заалт, 27 дугаар зүйлийн 27.1.1 дэх заалт, 31 дүгээр зүйлийн 31.1.2 дахь заалт, "СИТИ" Их сургуулийн дүрмийн 3 дугаар зүйлийн 3.5.1 дэх заалтыг тус тус үндэслэн ТОГТООХ нь:

1."СИТИ" Их сургуулийн оюутны дадлагын журмыг хавсралт ёсоор шинэчлэн баталсугай.

2.Оюутны дадлагын журмыг үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахыг бүрэлдэхүүн сургуулиудын захирал, тэнхимийн эрхлэгч нарт, биелэлтэд нь хяналт тавьж ажиллахыг Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газар (Ц.Дамдинсүрэн)-т тус тус даалгасугай.

3.Тогтоолын хэрэгжилтэд хяналт тавьж ажиллахыг "СИТИ" Их сургуулийн ерөнхийлөгч, доктор (Ph.D), профессор Ц.Байгалмаад үүрэг болгосугай.

Удирдах зөвлөлийн
дарга

Д.МӨНХ-ЭРДЭНЭ

“СИТИ” ИХ СУРГУУЛИЙН ОЮУТНЫ ДАДЛАГЫН ЖУРАМ

Нэг. Нийтлэг үндэслэл

1.1.“СИТИ” Их сургуулийн бакалаврын хөтөлбөрт суралцаж байгаа оюутны дадлагын ажлыг зохион байгуулах, чанар, үр дүнг дээшлүүлэх, удирдах багш, оюутны эрх, үүргийг тодорхойлохтой холбогдон үүсэх харилцааг энэхүү журмаар зохицуулна.

1.2.Оюутан танхимын сургалтаар эзэмшсэн онолын мэдлэгээ практикт бататган гүнзгийрүүлэх, бие даан хэрэглэх чадвар эзэмших, мэргэжлийн салбарт тавигдаж буй зорилт, тулгамдсан асуудлын талаар мэдээлэл олж авах, инноваци, интeпренэр, гарааны бизнесийг судлах, бүтээлч сэтгэлгээгээ хөгжүүлэх, хөдөлмөрийн зах зээлд амжилттай өрсөлдөх чадвар эзэмшихэд чиглэсэн сургалтын хэлбэрийг дадлага гэнэ.

1.3.Оюутны дадлагын үйл ажиллагаанд Боловсролын ерөнхий хууль, Дээд боловсролын тухай хууль тогтоомж, дүрэм, журам, заавар болон энэхүү журмыг дагаж мөрдөнө.

Хоёр. Дадлагын төрөл

2.1.Оюутны дадлага дараах төрөлтэй байна:

- 2.1.1.гоо зүйн хүмүүжлийн дадлага;
- 2.1.2.танилцах дадлага;
- 2.1.3.танхимын дадлага;
- 2.1.4.хээрийн дадлага;
- 2.1.5.үйлдвэрлэлийн дадлага.

2.2.Гоо зүйн хүмүүжлийн дадлага нь зуны амралтын үед оюутны гоо зүйн боловсрол, соёл, хүмүүжлийг төлөвшүүлэх үндсэн зорилгоор мэргэжлийн тэнхимээс чиглэл болгосон заавал гүйцэтгэх ажиллагаа байна.

2.3.Танилцах дадлага нь оюутан танхимд судалсан мэргэжлийн суурь хичээлийн онолын мэдлэгтээ түшиглэн практик бодит байдал дээр танилцах, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх болон мэргэжлийн чиглэлээ баталгаажуулах, цаашид ажиллах, мэргэших чиглэлийн судалгаа шинжилгээ, ажлын арга барил, чадварыг эзэмших сургалт байна.

2.4.Хээрийн дадлага нь мэргэжлийн суурь хичээлээр эзэмшсэн мэдлэгээ аялал жуулчлалын бүс нутаг, газар зүйн байршил, соёл иргэншил, хөшөө дурсгал, булш бунхан зэрэг түүх, соёл, археологийн дурсгалууд, байгалийн үзэсгэлэнт газар, амьтан, экологи, өвөрмөц тогтолцоог бодитоор үзэн бататгах, тэдгээрийн хэлбэр зүй, өнгө судлалын ажиглалт, тэмдэглэл хөтлөх, дүрслэх, судалгааны бүтээгдэхүүн бэлтгэх болон урлах технологид суралцах сургалт байна. Хээрийн дадлагыг багшийн удирдлага дор бүлгээр зохион байгуулна.

2.5. Танхимын дадлага нь үйлдвэрлэлийн түшиц бааз газар ховор байгаа нөхцөлд танхимд явуулсан онолын сургалтыг практик үйл ажиллагаанд ойртуулан, тодорхой жишээтэй холбон үргэлжлүүлэх замаар оюутанд практик чадвар эзэмшүүлэхэд чиглэсэн сургалт байх бөгөөд доор дурдснаар зохион байгуулна:

2.5.1. холбогдох тэнхимээр хэлэлцэн, бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлаар батлуулсан удирдамжийн дагуу сургууль дээр мэргэжлийн багш нарын удирдлага дор хийх;

2.5.2. үргэлжлэх хугацаа үйлдвэрлэлийн дадлагын 1/3-ээс хэтрэхгүй байх;

2.5.3. дадлагыг хуваарьт хичээлийн нэгэн адил хийж, удирдаж байгаа багш оюутны ирцийг бүртгэхийн зэрэгцээ явцыг дүгнэж, дадлагын төгсгөлд оюутан тус бүрт үнэлгээ өгөх.

2.6. Үйлдвэрлэлийн дадлага нь танхимд эзэмшсэн онолын мэдлэгт түшиглэн оюутны практик чадвар, дадлыг баяжуулах зорилгоор үйлдвэр, аж ахуйн газар, орон нутагт тусгайлан зохион байгуулах сургалт байна.

2.7. Багш хөтөлбөрөөр суралцаж байгаа оюутан сургалтын байгууллагад дадлага хийх бөгөөд хичээлээр эзэмшсэн мэдлэг, чадвараа бататган зохих түвшний багшлах ур чадвар эзэмшинэ. Дадлагыг танилцах, судлах I, судлах II, дагалдан суралцах, туршин заах, багшлах зэрэг хэлбэрээр залгамж холбоотой зохион байгуулна.

Гурав. Дадлагыг зохион байгуулах

3.1. Дадлагыг зохих шаардлагыг хангасан газарт аль болох бага зардлаар хийх зохистой хувилбарыг сонгож хэрэгжүүлнэ.

3.2. Хээрийн болон хөдөө орон нутагт автомашинтай хийх дадлагын үндсэн маршрутыг бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлын саналыг үндэслэн Ерөнхийлөгч батална.

3.3. Тэнхим, бүрэлдэхүүн сургууль нь мэргэжлийн чиглэлээр оюутны дадлага хийлгэх үйлдвэр, албан байгууллагатай шаардлагатай тохиолдолд түншлэлийн гэрээ байгуулна.

3.4. Мэргэжлийн тэнхимийн эрхлэгч дадлагыг зохион байгуулах төлөвлөгөө, удирдамжийг энэ журамд нийцүүлэн боловсруулж, бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлаар батлуулна.

3.5. Сургуулийн дэргэдэх үйлдвэрлэлийн дадлагын төв дээр дадлагыг зохион байгуулж болно. Энэ тохиолдолд дадлагын үргэлжлэх хугацааг Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газартай зөвшилцөн тогтоох бөгөөд мэргэжлийн тэнхимээс томилсон багшаар дадлагыг удирдуулна.

3.6. Мэргэжлийн тэнхим дадлага хийх оюутантай гэрээ байгуулж, оролцогч талуудын эрх, үүргийг баталгаажуулна.

3.7. Тэнхим, бүрэлдэхүүн сургууль дадлага хийхэд шаардагдах баримт бичиг болон материалаг нөөцийг бүрдүүлж, зохион байгуулалт, үр дүнд байнга хяналт тавьж ажиллана.

3.8.Дадлага хийх газар нь тухайн мэргэжлийн онцлогоос хамааран үйлдвэр, аж ахуйн нэгж, төрийн болон төрийн бус байгууллага, аялал жуулчлалын бүс нутаг, түүх соёлын дурсгалт зэрэг тухайн мэргэжил, хичээлийн онолын мэдлэгийг баталгаажуулах, инноваци, интeпренэр, гарааны бизнес судлах хэрэгцээ, шаардлагыг хангасан, оюутны бүтээлч сэтгэлгээгээ хөгжүүлэх таатай орчин бүхий газар байна.

3.9.Дадлагыг бүлгээр зохион байгуулахыг чухалчилна. Тухайн газрын онцлог, хүчин чадлаас хамааран дадлагыг ганцаарчилсан байдлаар хийх шаардлагатай тохиолдолд асуудлыг бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлын саналыг үндэслэн Ерөнхийлөгчийн тушаалаар зохицуулна.

3.10.Оюутны бүлгээр дадлага хийхэд захиалагч (сургууль), гүйцэтгэгч (үйлдвэр, албан байгууллага) хоёр талын гэрээ байгуулна.

3.11.Ганцаарчилсан дадлага хийхэд оюутныг оролцуулан гурвалсан гэрээ байгуулна.

3.12.Шаардлагатай гэж үзвэл бүлгээр дадлага хийх тохиолдолд гурвалсан гэрээ байгуулж болно

3.13.Мэргэжлийн тэнхим, бүрэлдэхүүн сургууль дадлагын үед хэрэглэх техник, тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгсэл, байрлах газар зэрэг шаардлагатай зүйлсийн захиалгыг дадлага эхлэхээс 1 сарын өмнө Санхүүгийн хэлтэст ирүүлж, бэлтгэлийг нэгдсэн зохион байгуулалт дор бүрэн хангасан байна.

3.14.Дадлагад гарах багш, оюутан гэнэтийн ослын даатгал, хээрийн нөхцөлд ажиллах үед зайлшгүй шаардлагатай эрүүл мэндийн урьдчилан сэргийлэх арга хэмжээнд заавал хамрагдсан байна.

3.15.Хээрийн дадлагад гарах багш, оюутан эрүүл мэндийн болон гэнэтийн ослын даатгалд даатгуулсан байх бөгөөд холбогдох зардлыг тухайн багш, оюутан өөрөө хариуцна.

3.16.Мэргэжлийн тэнхим, бүрэлдэхүүн сургууль дадлага эхлэхээс өмнө хөдөлмөр, аюулгүй ажиллагаа, хууль, эрх зүйн мэдлэг олгох чиглүүлэх сургалтыг оюутнуудын дунд зохион байгуулна.

3.17.Хээрийн дадлагын үед дархан цаазтай газар, хилийн бүсэд нэвтрэх болон бусад үйл ажиллагаанд шаардагдах зөвшөөрлийг дадлага эхлэхээс өмнө холбодох хууль, журмын дагуу урьдчилан авсан байна.

3.18.Хээрийн дадлага тогтсон маршруттай байна.

3.19.Хээрийн дадлагын маршрутыг Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газар батлах бөгөөд мэргэжлийн тэнхимийн томилсон багшийн шууд удирдлагын дор хийнэ.

3.20.Гэнэтийн болон давтагдашгүй хүчин зүйл (дайн байлдаан, иргэдийн бослого хөдөлгөөн, нийтийг хамарсан өвчин, тээврийн хориг, газар хөдлөлт, ус, үер, гал түймэр г.м)-ийн улмаас хээрийн дадлагын батлагдсан хугацаа, маршрутыг зайлшгүй өөрчлөх шаардлагатай бол удирдагч багш сургуулийн захиргаанд шуурхай мэдээлж, зөвшөөрөл авна.

Дөрөв. Тэнхим, сургуулийн эрх, үүрэг

4.1.Мэргэжлийн тэнхим дадлагын удирдамжийн төслийг боловсруулна.

4.2.Дадлагын удирдамжийн төсөлд дадлагын индекс, багц цаг, зорилго, товч агуулга, үргэлжлэх хугацаа, дадлага хийх газар, оролцогчдын эрх, үүрэг, оюутны эзэмших мэдлэг, чадвар, тайлангийн бүтэц зэргийг тусгасан байна.

4.3.Дадлагын удирдамжийн төсөл, дадлага хийх оюутан, сургууль, үйлдвэр, албан байгууллагаас дадлага удирдах багш, албан тушаалтны нэрс болон холбогдох зардлын төсвийг бүрэлдэхүүн сургуулийн захирлын зөвлөлийн хурлаар хэлэлцэж, Сургалтын бодлого зохицуулалтын газраар хянуулан, Ерөнхийлөгчийн тушаалаар батална.

4.4.Мэргэжлийн тэнхим дадлагын удирдамжийг оюутан бүрт танилцуулна.

4.5.Дадлагын зардлыг төлөвлөхдөө Санхүүгийн хэлтсээс баталсан нэгдсэн жишгийг баримтална.

4.6.Дадлагын зардлыг гадны байгууллага болон төслийн санхүүжилтээр санхүүжүүлж болно.

4.7.Дадлагын зардлыг сургалтын төлбөрт тусгах бөгөөд (уг дадлагад оноосон багц цаг) тухайн үеийн бараа, үйлчилгээний үнэлгээгээр тооцно.

4.8.Хөдөө орон нутагт дадлага хийх тохиолдолд замын цагдаагийн болон зорчигч тээврийг зохицуулах газраас хүн тээвэрлэх зөвшөөрөлтэй, техникийн хувьд бүрэн бүтэн, хээрийн нөхцөлд ажиллах дадлага, туршлагатай жолоочийг сонгож, сургуулийн захиргаа жолоочтой хоёр талт гэрээ байгуулна.

4.9.Бүрэлдэхүүн сургууль хичээлийн жилийн явцад үүссэн нөхцөл байдалтай холбогдуулан Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газартай зөвшилцөн дадлагын хугацааг хойшлуулах, урагшлуулах, онцгой тохиолдолд богиносгох асуудлыг Ерөнхийлөгчид танилцуулж, шийдвэрүүлнэ.

Тав. Дадлагын удирдагчийн эрх, үүрэг

5.1.Дадлага удирдах багш дадлагад гарахаас өмнө дадлагын зорилго, гүйцэтгэх ажлын хэмжээ, дадлагын үед баримтлах дэг журам, хээрийн нөхцөлд мөрдөх аюулгүйн ажиллагааны заавар бүхий удирдамжийг оюутанд танилцуулах бөгөөд оюутан хяналтын хуудсанд гарын үсэг зурж, баталгаажуулна.

5.2.Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааврыг Дадлагын гэрээний “Оюутны хүлээх үүрэг” хэсэгт тодорхой тусган, оюутан бүрт танилцуулж, гарын үсэг зуруулан баталгаажуулна.

5.3.Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааварт дараах асуудлыг заавал тусгана:

5.3.1.үер, шуурга, аянга, газар хөдлөлт, гал түймэр зэрэг байгалийн гэнэтийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх;

5.3.2.ил задгай гал түлэхгүй байх, нүүдэллэх үед цог, нурмыг унтраах;

5.3.3.машин жолоодох, усанд сэлэх, хад асганд авирах зэрэг дадлагын хөтөлбөрт заагаагүй аюул, осолд хүргэж болох аливаа үйлдэл хийхийг хориглох;

5.3.4.гол усанд хувцас хунар, сав суулга угаах, хог хаях зэргээр байгаль орчныг бохирдуулахыг хориглох;

5.3.5.түүх, соёл, байгалийн дурсгалт зүйлсийг хамгаалах;

5.3.6.багш өөрийн болон бусдын хүүхэд, гэр бүлийн гишүүд зэрэг дадлагад хамааралгүй хүнийг хамт авч явахыг хориглох;

5.3.7.замын хүнийг өөрсдийн унаанд дайх, унаа саатсан үед замын унаанд оюутныг дайж явуулахыг хориглох;

5.3.8.бусад асуудал.

5.4.Удирдагч багш дараах эрх, үүрэгтэй:

5.4.1.дадлагыг удирдамжийн дагуу явуулах;

5.4.2.оюутанд зөвлөн тусалж, үйл ажиллагаанд хяналт тавих;

5.4.3.хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагааны зааврын хэрэгжилтэд хяналт тавих;

5.4.4.оюутны аюулгүй байдлыг хариуцан ажиллах;

5.4.5.хууль тогтоомж, дүрэм, журам, зааварт заасан бусад.

5.5.Дадлагыг хөдөө орон нутагт удирдах багш тогтоосон маршрутаар явж, томилолтын хуудсаа орон нутгийн захиргааны байгууллагаар бөглүүлсэн байна.

5.6.Багш дадлагын үр дүнд зохих үнэлгээ, дүгнэлт өгч, оюутны тайланг хамгаалуулна.

5.7.Дадлага удирдсан багш тус сургуулийн “Профессор багш нарын ажлын хэмжээ, кредит тооцох журам”-ын дагуу цагаа тооцуулна.

5.8.Дадлага удирдсан байгууллагын мэргэжилтэнд олгох ажлын хөлсийг Ерөнхийлөгчийн тушаалаар олгоно.

5.9.Дадлагын удирдагч дадлага хийхтэй холбоотой хууль тогтоомж, дүрэм, журам, заавар, стандартыг судалж, оюутнуудад танилцуулна.

5.10.Дадлага хийж байгаа оюутан хүлээсэн үүргээ биелүүлэхгүй, зүй ёсны шаардлагыг хүлээж авахгүй тохиолдолд дадлагын удирдагч түүний дадлагын ажлыг зогсоох саналыг бүрэлдэхүүн сургуульд тавьж шийдвэрүүлнэ.

Зургаа. Дадлагажигч оюутны эрх, үүрэг

6.1.Оюутан дараах үүрэгтэй:

6.1.1.дадлагад хамрагдахын өмнө судалсан байвал зохих мэргэжлийн хичээлүүдийг бүрэн судалж, шаардлагатай багц цагийг цуглуулсан байх;

6.1.2.дадлагын хичээлийн хөтөлбөр, удирдамжтай дадлага эхлэхээс өмнө танилцаж, чиглүүлэх сургалтад хамрагдсан байх;

6.1.3.дадлагын удирдамжийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө гаргаж, дадлагын удирдагчаар батлуулан биелүүлэх;

6.1.3.дадлага хийх хугацаандаа хууль тогтоомж, дүрэм, журам, дадлага хийж байгаа байгууллагын дотоод дүрэм, журмыг мөрдөж, байгууллагын нууцыг задруулахгүй байх;

6.1.4.дадлагын хугацаанд дадлагын дэвтэрт заасан үйл ажиллагааг гүйцэтгэж, удирдамжын дагуу тэмдэглэлийг нягт нямбай хөтлөх;

6.1.5.ганцаарчилсан дадлага хийж байгаа оюутан дадлагын хугацаанд харьяа тэнхимийн эрхлэгч, удирдагч багштай эргэх холбоотой ажиллах;

6.1.7.дадлага хийх газартаа сургуулийн нэр хүнд, эрдэм мэдлэг, ёс зүйг эрхэмлэх үүрэгтэй. 6.6.Оюутан дадлага дууссаны дараа тайлан бичиж, тайлангаа хамгаалах.

6.2.Оюутан дадлагын явцад удирдагч багш болон эрх бүхий албан тушаалтны зөвшөөрөлгүйгээр удирдамж, төлөвлөгөөнд тусгагдаагүй ажил гүйцэтгэх, байгууллагын ажилд хүндрэл учруулах ажил, үйлчилгээ явуулахыг хориглоно.

Долоо. Дадлагын тайлан, үнэлгээ

7.1.Дадлагын агуулгын багтаамжийг тогтоохдоо хоёр долоо хоногийн дадлагыг 1 багц цаг байх жишиг баримтална.

7.2.Оюутны дадлагаар эзэмшсэн мэдлэг, чадвар, хандлагыг 100 оноогоор үнэлэх бөгөөд оюутны ирц, оролцоо, дадлагын дэвтэр хөтлөлт, дадлагын сангийн бүрдүүлэлт, тайлан хамгаалалт зэрэг онооны задаргаа, тавигдах шаардлагыг дадлагын удирдамжид тусгасан байна.

7.3.Оюутны дадлагын тайланд дадлага хийсэн байгууллагын удирдагчийн тодорхойлолт, бусад шаардагдах материалуудыг хавсаргасан байна.

7.4.Дадлага удирдсан багш дадлагын тайланг тухайн дадлага дууссан долоо хоногт багтаан бүрэлдэхүүн сургуулийн захиралд бичгээр ирүүлнэ.

7.5.Оюутан бүр мэргэжлийн тэнхимийн томилсон комисст дадлагын тайлангаа заавал хамгаалж, багц цагаа тооцуулна.

7.6.Оюутны дадлагын тайлан хамгаалалтын үнэлгээг хийхдээ “СИТИ Их сургуулийн оюутны мэдлэг, чадварыг үнэлэх журам”-ыг баримтлах бөгөөд тайлангаа амжилттай хамгаалсан тохиолдолд (>70) тухайн багц цагийг тооцно.

7.7.Дадлагын дүнг Сургалтын удирдлагын мэдээллийн системд оруулна.

7.8. Дадлага хийсэн боловч багц цагаа тооцуулж чадаагүй оюутан тайлангаа дахин хамгаалж болно. Ийнхүү дахин хамгаалахдаа багц цагаа тооцуулж чадаагүй оюутны суралцах хугацааг хойшлуулна.

7.9. Оюутан хүндэтгэн үзэх шалтгааны улмаас цөөн хоногоор дадлагад гарч чадаагүй тохиолдолд тухайн дадлагын үлдсэн хугацаанд нөхөх зөвшөөрлийг бүрэлдэхүүн сургуулийн захирал, Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газрын дарга олгоно.

7.10. Оюутны дадлага хийсэн хугацаа удирдамжид зааснаас 2/3-аас бага тохиолдолд дадлага хийсэнд тооцохгүй.

Найм. Бусад

8.1. Дадлагын үед зөрчил гарсан тохиолдолд буруутай этгээдэд холбогдох хууль тогтоомж, сургуулийн дотоод дүрэм, журмын дагуу хариуцлага хүлээлгэнэ.

8.2. Бүрэлдэхүүн сургууль, Сургалтын бодлого, зохицуулалтын газар нь дадлагыг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнах бүх үе шатад хяналт тавьж ажиллах үүрэгтэй.

---oOo---